

רַבִּי עֹבַדְיָה מִבֶּרְטַנּוֹרָא: הָרַב שֶׁחָזִיר לַתּוֹרָה עֲשָׂרָה כִּסְפִים

ספור אַמְתִּי עַל אֶהֱבֵת ה', תּוֹרָה
וְחֶסֶד בִּירוּשָׁלַיִם הָעֵתִיקָה.
(מבוסס על אגרת אַמְתִּית מִשְׁנַת רנ"ו - 1495)

הַמַּסַּע לְאַרֶץ יִשְׂרָאֵל

לִפְנֵי שָׁנִים רַבּוֹת, בַּחֹר צָעִיר מְאִיטְלִיהָ רָצָה בְּכָל לְבוֹ לְהִתְקַרֵּב לָהּ. הוּא הֶרְגִישׁ
הֶרְגִישׁ שֶׁהוּא חָיֵב לְלַמֵּד עוֹד תּוֹרָה!

- עֲזַבְתִּי אֶת מִשְׁפַּחְתִּי וְאֶת אֶרְצִי רַק כִּדִּי לְדַעַת אֶת ה'!
- הוּא הִתְפַּלֵּל לָהּ שֶׁיַּעֲזֹר לוֹ לְהִגִּיעַ לִירוּשָׁלַיִם בְּשָׁלוֹם וּלְמִצָּא רַב גָּדוֹל.

אור התורה בירושלים

הברחור שמע שבירושלים יש
יש צדיק ענק, "מאור הגולה!"
שמו: מרן רבי עובדיה מברטנורא.

- מי הוא הרב? צדיק עצום, חכם ועניו
שכתב את הפרוש המפרסם על המשנה.
- הברחור רצה שהרב ילמד אותו לעבד
את ה' בשמחה ויפיח בו "רוח חיים".

קַבֵּל־ת פָּנִים שֶׁל צַדִּיקִים

כַּאֲשֶׁר הִתְלַמֵּיד נִפְגַּשׁ סוּף סוּף עִם
הוּא סֵפֶר לוֹ כִּמָּה הוּא רוֹצֶה לְלַמֵּד
וּמִצְווֹת. אֵיךְ הֵגִיב הָרַב הַגָּדוֹל?

- הָרַב קִבֵּל אוֹתוֹ בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים, מִמָּשׁ
מִמָּשׁ כִּמוֹ אֲבָא אֲהֵב!
- הָרַב אָמַר לוֹ: "אֲשִׁים עֵינַי עָלֶיךָ כִּבֵּן
כִּבֵּן יִקִּיר".
- הִתְלַמֵּיד הִתְרַגַּשׁ וְהוֹדָה לָהּ עַל הַחֶסֶד
הַגָּדוֹל.

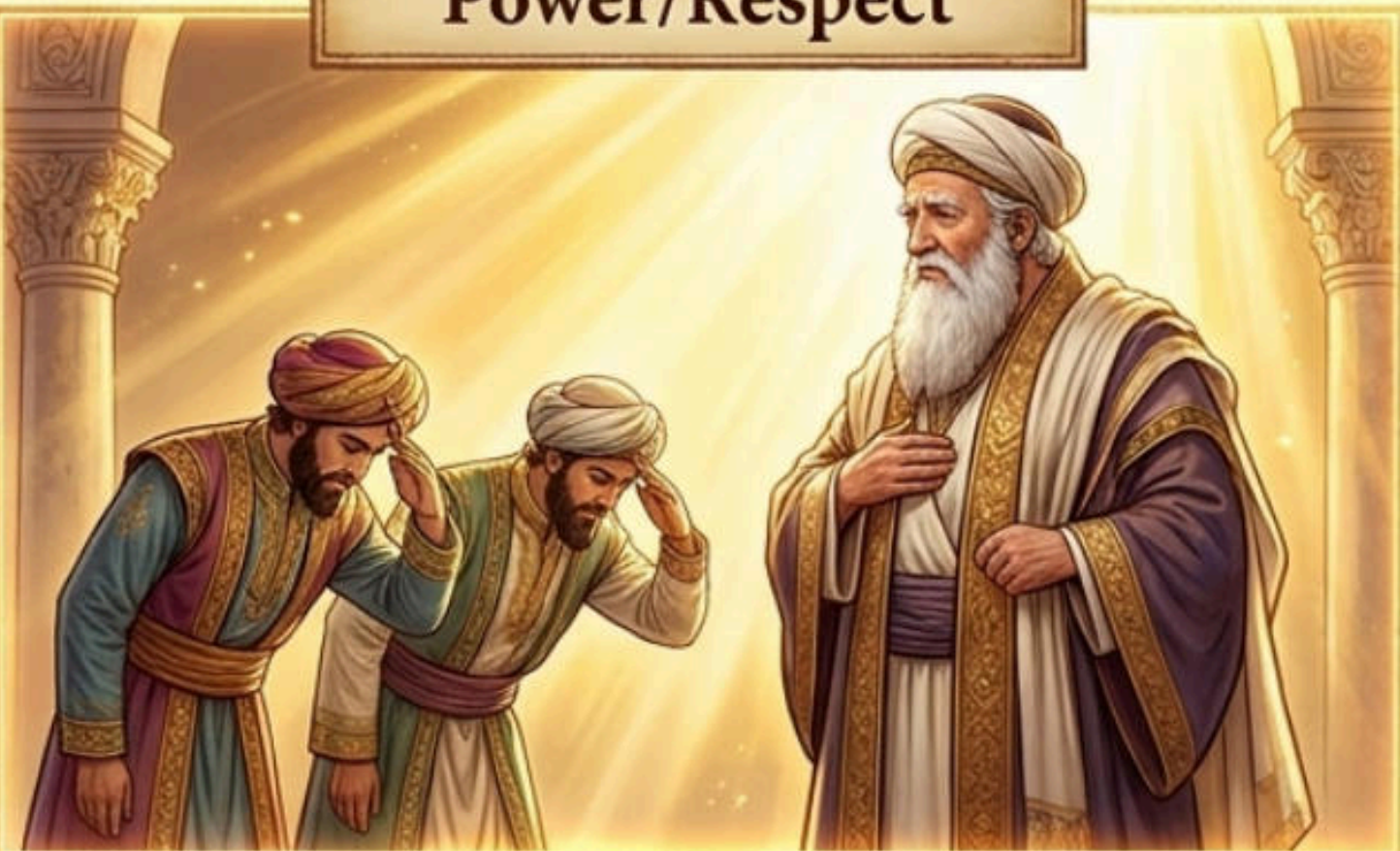
ענווה מתוך גדולה

כלם כבדו את הרב ברטנורא, מקצה עד קצה!

מלמירן מרומזדייה

'Power/Respect'

הכחח שלו: אפילו

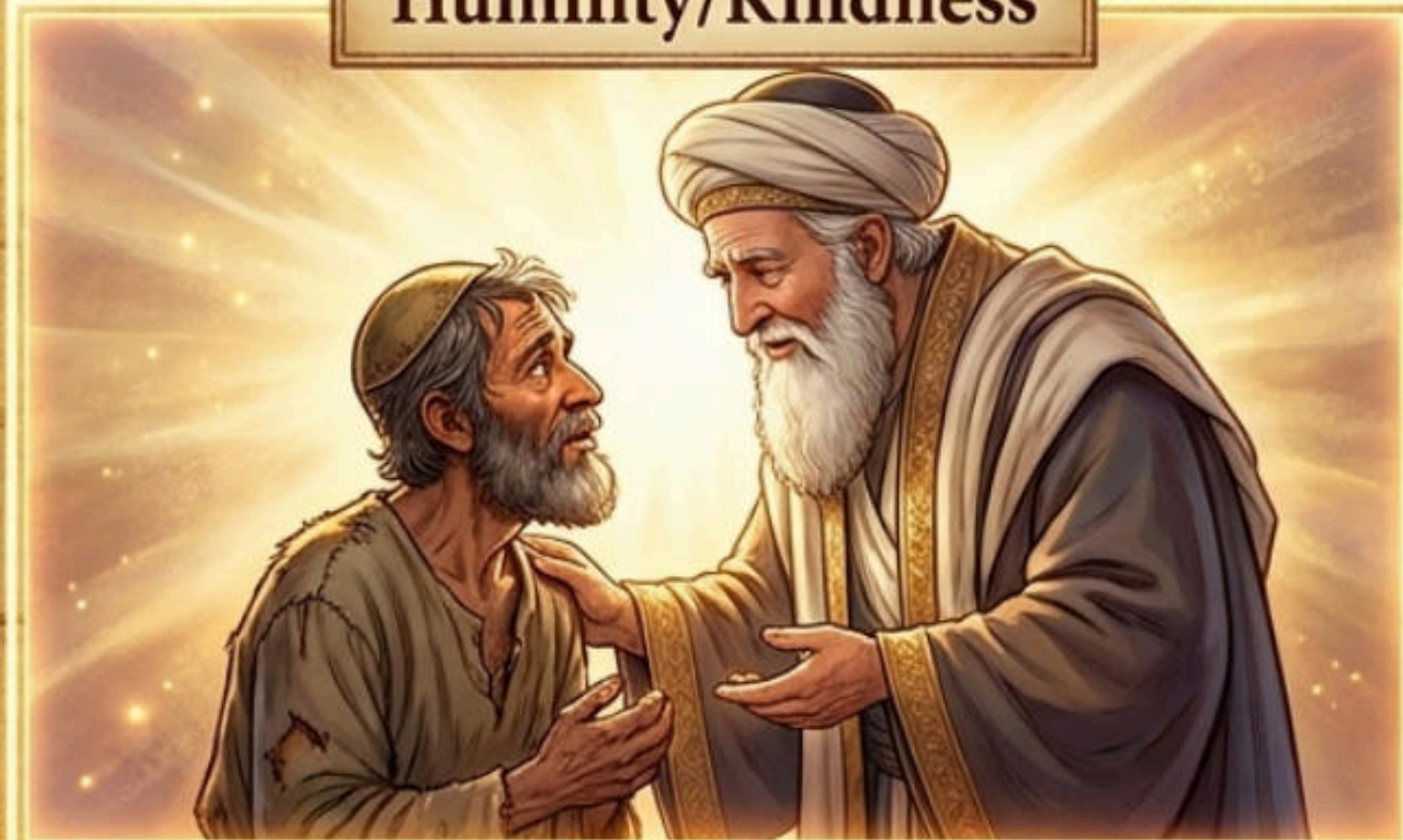

הכחח שלו: אפלו מושלים שאינם יהודים
יראו ממנו וכבדו את מלתו.
"על פיו ישק כל הארץ"

מודיעו מרומזדייה

'Humility/Kindness'

הענווה שלו: הררי

הענווה שלו: אף על פי שהיה כל כך חזק ומפרסם,
ומפרסם, הוא היה עניו ושפל רוח מאד. דבר
בנחת וקרוב כל יהודי לאבינו שבשמים.

מוֹצָאִים מָקוֹם שֶׁל קִדְשָׁה

הָיָה קִשָּׁה לְמִצָּא דִּירָה בִּירוּשָׁלַיִם כִּי בָאוּ אֵלֶיהָ
אֵלֶיהָ הַמּוֹן עָלֵים. אָבֵל ה' סִידַר עֲזָרָה דֶּרֶךְ הָרֵב!

- הָרֵב דָּאג שֶׁהַתְּלִמִיד יִגּוֹר בְּחִצּוֹר מִיּוֹחֶדֶת קְרוֹבָה אֵלָיו.
- עִם מִי הוּא גֵר? עִם חֲבֵרִים קְדוֹשִׁים (אֲבָרָהִם, מֹשֶׁה, וּבַחֲוֹר מִסְפָּרֵד).
- הֵם הָיוּ חֲבוּרָה שֶׁל צְדִיקִים שְׁלוֹמֵדִים יַחַד יוֹמָם וְלַיְלָה בְּשִׁמְחָה!

סכום לא הוגן
ואכזרי לגמרי!

הנסיון הקשה – מס היין!

בכל שנה, שלמו היהודים מס כדי שיוכלו להכין יין.
הגובים היו רעים והחליטו לנצל את התלמיד החדש!

ומהתלמיד החדש זה דרשו:
40 כספים!!

עניים:
12 כספים

בינוניים:
16 כספים

עשירים:
20 כספים

אַנָּא ה', עֲזֹר לִי!

הַתְּלִמִּיד הַרְגִּישׁ אֲבוֹד. הוּא הִיָּה
עוֹלָה חֲדָשׁ, לְבַד, בְּלִי מִשְׁפָּחָה
שֶׁתְּעֹזֵר לוֹ בְּאַרֶץ יִשְׂרָאֵל.

• הוּא רָאָה שְׂדֵדְרָשׁוֹ מִמָּנּוֹ כְּסָף
מִמָּשׁ בְּלִי צֶדֶק, כִּי הוּא נִחְשָׁב
נִחְשָׁב כְּ"גֵר".

• הוּא הִתְפַּלֵּל לַה' מִקִּיר הַלֵּב.

• אַחֲרַי כָּהֵן, הֶחְלִיט לָלֶכֶת לְצַדִּיק
הַגָּדוֹל – רַבִּי עֹבַדְיָה – וּלְסַפֵּר
לוֹ עַל הַצָּעֵר וְהָעוֹל.

גְבוּרַת מִדַּת הָאֱמֶת

כְּשֶׁהָרַב שָׁמַע שְׂפּוֹגְעִים בִּיהוּדֵי יַחִיד וְגִלְמוּד
– הוּא פָּשׁוּט לֹא הָיָה מוֹכֵן לְשִׁתְּקָא!

- תִּכְרֹךְ פָּנָה מְכֹל עֲסָקִיו וְקָם! "הָרַב עֲזֹב מִיָּד אֶת הַלְמוּד הַקָּדוֹשׁ שְׁלוֹ.
- הוּא כַּעַס מְאֹד (לְנֶשֶׁם שְׁמַיִם!) עַל הָעוֹל שֶׁעָשׂוּ כְּנֶגֶד הַתּוֹרָה וְהַדִּין.
- הָרַב יֵצֵא לְרַחוּב כִּי לַעֲשׂוֹת צְדָקָה, מִבְּלִי לְפַחַד מַאִישׁ!

An illustration of a religious scene. On the left, a figure with a long white beard, wearing a brown and gold robe and a black cap, stands with arms outstretched, surrounded by a bright, swirling golden light. On the right, a scroll is unrolled, displaying Hebrew text. In the foreground on the right, the arm and hand of another person in a dark robe are visible, holding a small brown bag. The background is a stone wall.

"עַמִּי הֵמָּה, וְאַהֲיָה לָהֶם לְמוֹשִׁיעַ!"

רַבִּי עֹבֵדְיָה יָדַע שֶׁה' שׁוֹמֵר עָלָיו, וְלָכֵן
לֹא חָשַׁשׁ מִהַגּוֹבִים הַחֲזָקִים.

• הָרַב נִגַּשׁ יִשְׂרָאֵל גּוֹבֵה הַמָּסִים וְדַרְשׁ
לְהַפְסִיק אֶת הַגָּזֹל.

• הוּא גָּעַר בָּהֶם עַל שֶׁהֵם מְנַצְּלִים עוֹלָה
חֲדָשׁ שְׂאִין לוֹ מִי שִׁיגָן עָלָיו.

• הָרַב הִכָּרִיז בְּקוֹל רָם: הִיְהוּדִים הָאֵלֶּה הֵם
הָעָם שְׁלִי, וְאַנִּי אוֹשִׁיעַ וְאַצִּיל אוֹתָם!

הַצֶּדֶק נַעֲשֶׂה!

בְּעֶצְמוֹ וּבִכְבוֹדוֹ, לָקַח הָרַב מִיַּד
הַגּוֹבֶה אֶת הַכֶּסֶף הָעוֹדֵף.

- הָרַב הֶחֱזִיר לַתִּלְמִיד עֲשָׂרָה
כֶּסֶּפִּים יְשִׁירוֹת אֶל תּוֹךְ יָדוֹ!
- כָּל הַחֲבֵרִים שָׁלוּ (אֲבָרְהָם
וּמִשָּׁה) עֲמָדוּ נִדְהָמִים...
- הֵם לֹא הִבִּינוּ אֵיךְ צָדִיק עֲצוֹם
וְעָסוּק כָּל כָּף, עוֹזֵב הַכֹּל כִּדִּי לְדַאגַּ
לְבַחֲוֹר צָעִיר וּפָשׁוּט. זֶה הָיָה פֶּלֶא!

מדוע הרב דאג לו כל כך?

הרב פעל כך כי הבין סוד גדול שכל
יהודי צריך לזכור:

- ה' אוהב ושומר במיוחד על הגר, היתום
והאלמנה – האנשים שמרגישים לבד.
- משום שהבחור היה עלוב לבדו מארץ
רחוקה, הרב הרגיש חיוב קדוש להגן עליו.
- לעזור לחלש – זוהי מידת הרחמים של השם
יתברך! בכך הרב הדמה לה'!

חיי קדושה וחסד בירושלים

אחרי שנצל, התלמיד מתאר באגרת את סדר היום המופלא של קהלת ירושלים:

1. תפלה ודרשה:
בבקר, כלם מתפללים
לה' מכל הלב.

2. למוד תורה:

אחר כך יושבים בבית המדרש
ולומדים גמרא ומשנה יחד
(כש'ש שעות).

3. גמילות חסדים:

הולכים "מחיל אל חיל" -
מבקרים חולים ונותנים
צדקה לעניים בשמחה!

תודה לה' על השליחים הטובים

התלמיד הבין ש'הוא זה ששומר עלינו,
והודה לה' ששלח לו צדיק שיצור לו.

- בסוף המכתב הוא מברך את הרב:

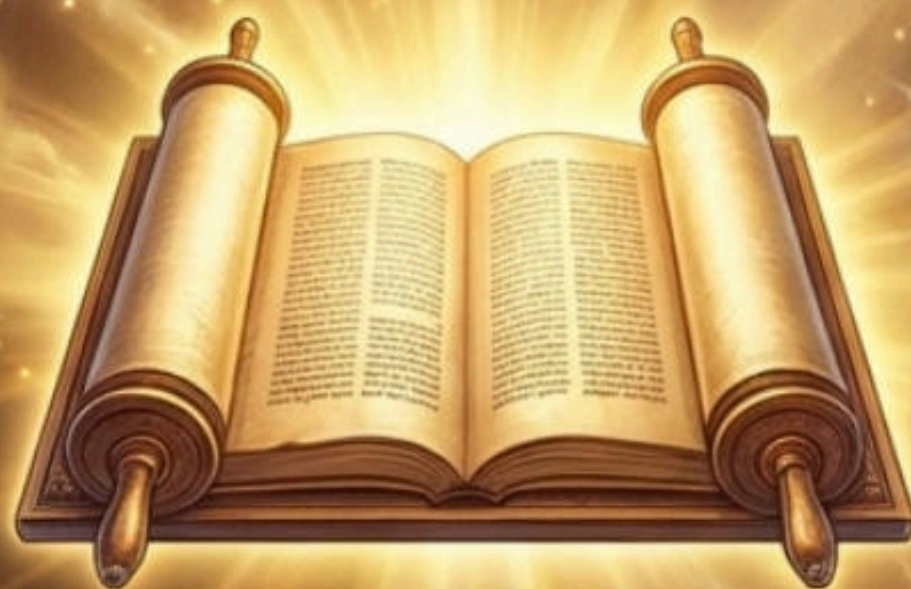
- "ואני תפלה לאל חי – ישמרהו
ויחיהו, וימלא בטוב ימיו..."

- מכאן אנחנו לומדים להגיד תודה
לה', וגם לאנשים ש'הוא שלח כדי לעזור
לנו!

מָה אֲנַחְנוּ לֹמְדִים מֵהַסְּפֹר?

ספֹר הַשְּׁגָחָה שְׁקָרָה לְפָנֵי מֵאוֹת שָׁנִים מְלַמֵּד אוֹתָנוּ שְׁלוֹשָׁה דְּבָרִים יְקָרִים:

תּוֹרָה וְעֲנֻוָּה

כִּמָּה שְׂאֵדָם חָכָם גָּדוֹל
בַּתּוֹרָה – כִּךְ הוּא צָרִיךְ
לְהִיּוֹת עָנִיו וְאוֹהֵב לְכָל
יְהוּדֵי פְּשׁוּט.

אַל תַּעֲמֹד מִנֶּגֶד

כְּשֶׁרוֹאִים שְׁעוֹשִׂים לְמִישָׁהוּ
עוֹל, אֲסוּר לְשִׁתְּקוֹ!
חַיּוֹב לְקוּם וּלְעֹזֵר לוֹ.

אֶהֱבֶת ה'

ה' תָּמִיד שׁוֹמֵר עָלֵינוּ.
כְּשֶׁאֲנַחְנוּ לֹמְדִים בְּשִׁמְחָה
וְעוֹשִׂים חֶסֶד זֶה עִם זֶה –
ה' שִׂמַּח בָּנוּ!